



Perusväylänpidon rahoitus 2024- 2027

Joulukuu 2023

Perusväylänpidon rahoitus 2024–2027

- Taulukossa on esitetty vuoden 2024 rahoitus talousarviossa myönnetyn mukaisesti, sis. hallitusohjelman mukaisen määräaikaisen rahoituksen korjausvelan purkamiseen (250 milj. eur) ja eduskunnan talousarvion käsittelyn yhteydessä lisäämät jakovarahankkeet.
- Talousarviossa myönnettyjen määrärahojen lisäksi perusväylänpidossa on käytössä tuloja, joista suurin on ratamaksun tuotto (v. 2024 arvio 46 milj. euroa)
- Vuodet 2025-2027 on esitetty valtioneuvoston lokakuussa 2023 päättämien kehysten mukaisina. Luvut eivät sisällä hallitusohjelman mukaista lisärahoitusta korjausvelan purkamiseen (yht. 270 milj. eur vuosina 2025-2027)

Perusväylänpito 31.10.20	2024	2025	2026	2027
Määräraha(kehys), euroa	1 565 751 000	1 284 856 000	1 284 856 000	1 284 856 000



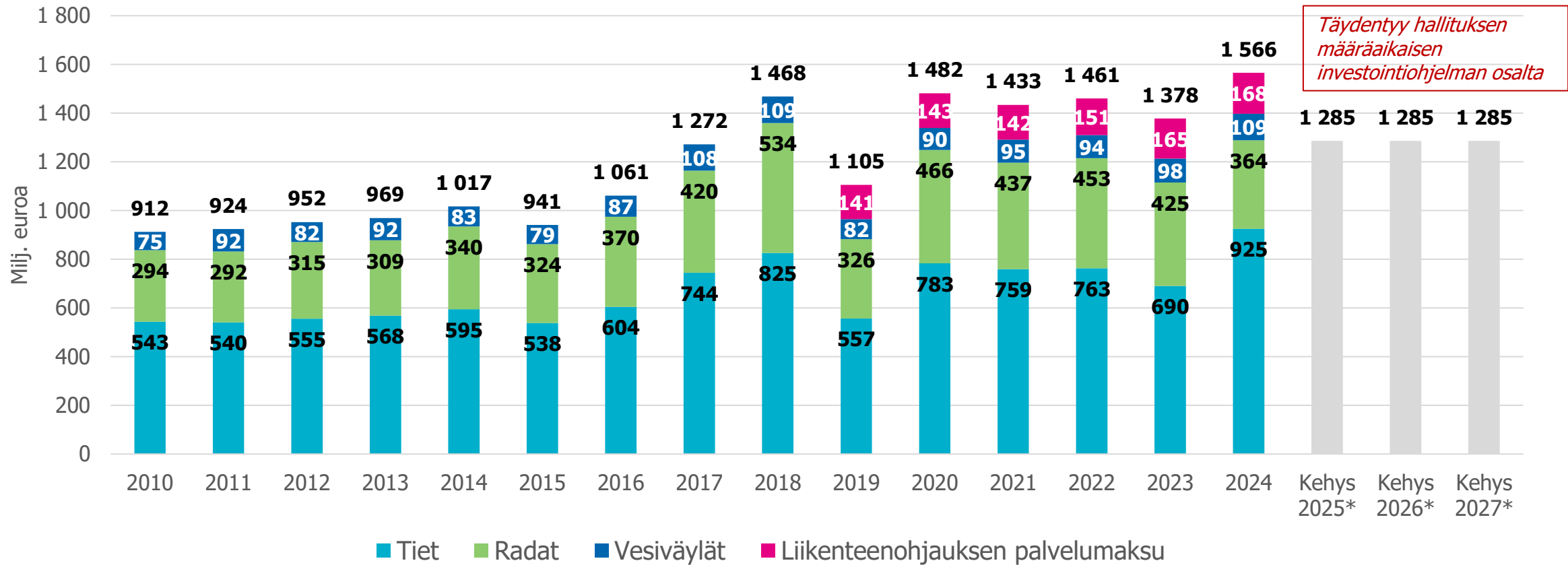
Valtion talousarvio 2024

- Eduskunta päättää perusväylänpidon (mom. 31.10.20) rahoituksesta kokonaisuutena. Liikenteen ohjaus- ja informaatiopalvelun palvelusopimukseen käytettävän rahoituksen enimmäismäärä on kuitenkin asetettu valtion talousarviossa. Rahoituksen kohdentuminen esitetään perusväylänpidon momentin selvitysosassa liikennemuodoittain, ja rahoituksen siirtäminen liikennemuotojen välillä vaatii liikenne- ja viestintäministeriön hyväksymän tilijaottelumuutoksen.
- Talousarvioesityksen osana eduskunnalle annetaan tieto keskeisten väylänpidon mittareiden kehityksestä.
- **Valtion vuoden 2024 talousarviossa** perusväylänpidon momentille myönnettiin nettomäärärahaa noin 1,566 mrd. euroa sisältäen valtiovarainvaliokunnan mietinnössään esittämät jakovarakohteet. Lisäksi käytössä on perusväylänpidon tuloina n. 46 milj. euron ratamaksun perusmaksu ja n. 1,0 milj. euroa muita väylänpidon tuloja (mm. kiinteistötulot).
- Vuoden 2024 talousarvion selvitysosan mukaan väylänpidossa priorisoidaan liikenneverkon päivittäisen liikennöitävyyden vaatimat toimet, vilkasliikenteisen ja elinkeinoelämälle merkittävän verkon kunto sekä liikenneturvallisuus ja digitalisaation tuomat mahdollisuudet. Kaikissa toimenpiteissä pyritään huomioimaan parlamentaarisen liikennejärjestelmäsuunnitelman asettamat tavoitealueet, joita ovat saavutettavuus, kestävyys, tehokkuus ja ilmastonmuutoksen hillintä. Korjausvelan kasvua pyritään hillitsemään ja väylien kuntoa turvataan huomioiden erityisesti elinkeinoelämän tarpeet.

Perusväylänpidon määrärahat 2010-2027 (milj. euroa)



Väylävirasto
Trafikledsverket

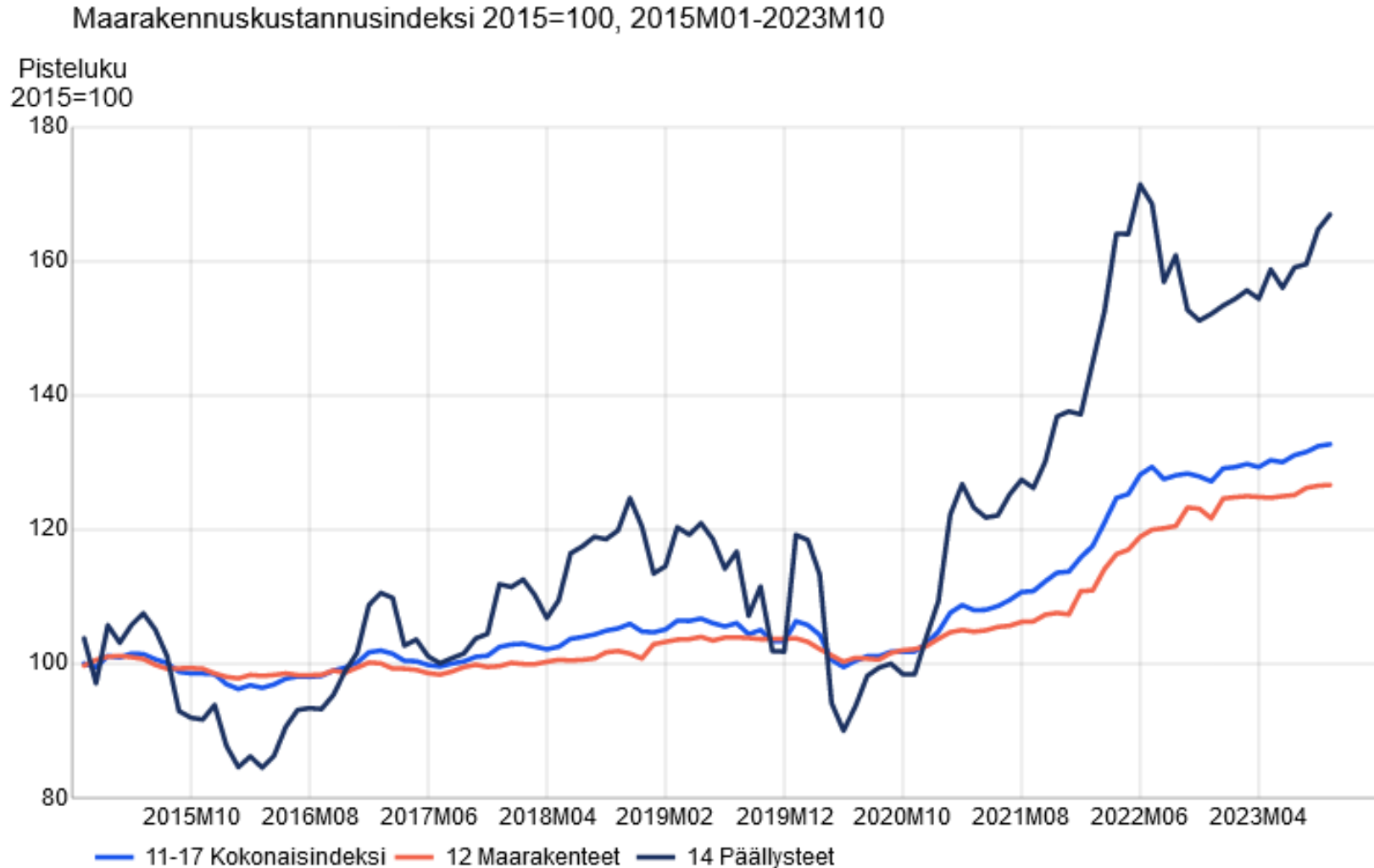


Liikenteenohjaus sisältyi ennen vuotta 2019 liikennemuotokohtaisiin kustannuksiin

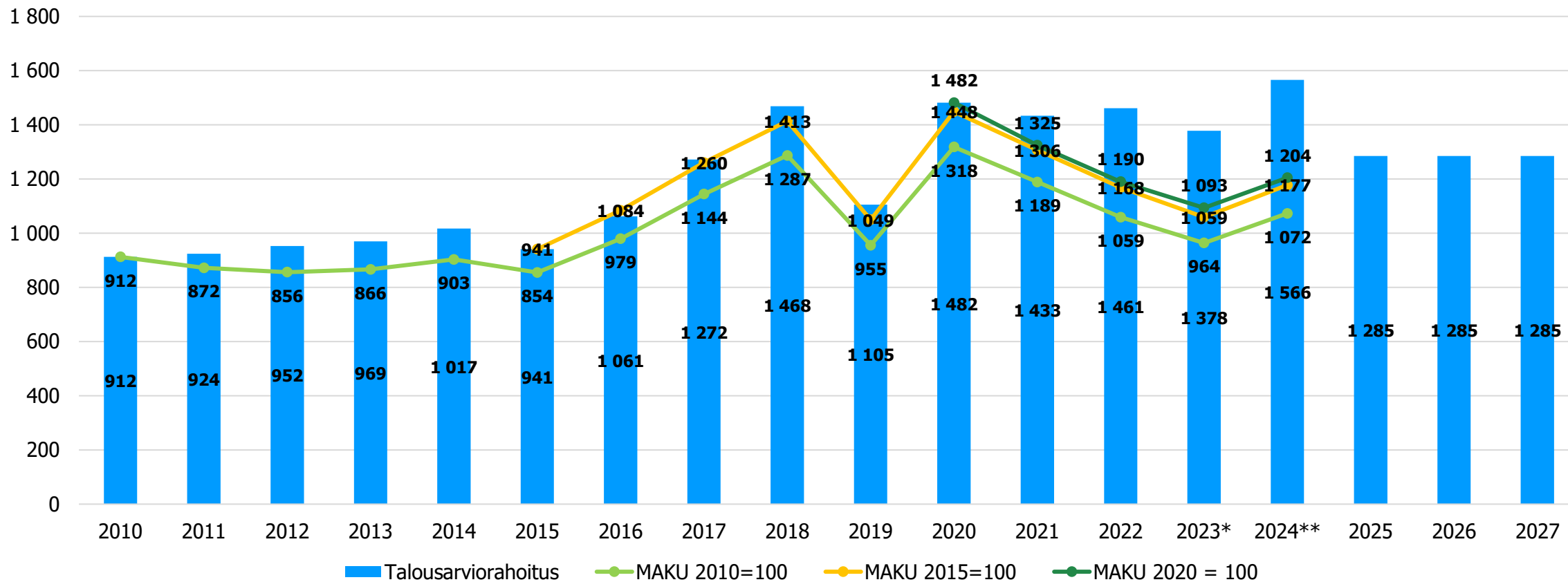
* kehyspäätöksen 10/2023 mukaisesti
Tuleville vuosille ei vielä ole jakoa väylämuodoittain, vaan se täsmentyy talousarviovalmisteluissa vuosittain.

Maarakennuskustannusindeksin kehitys 2015–2023

Maarakentamisen kustannustaso on noussut ja ostovoima heikentynyt voimakkaasti vuosina 2021–2022. Kustannustason nousu on jatkunut vuonna 2023, mutta ei yhtä voimakkaana.



Perusväylänpidon rahoitustason kehittyminen huomioiden kustannustason nousu



*kustannustaso 6/2023

** arvio

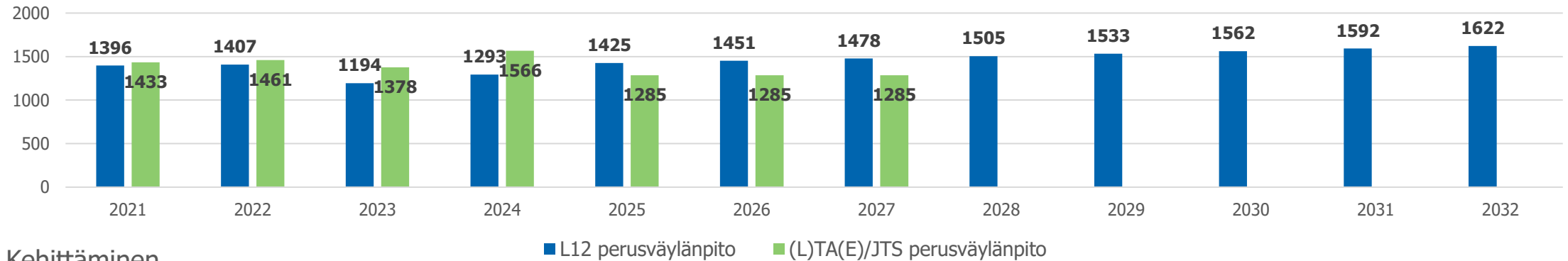
Rahoitusten vertailu

Liikenne 12 tavoitetaso sekä päätetty ja suunniteltu rahoitus

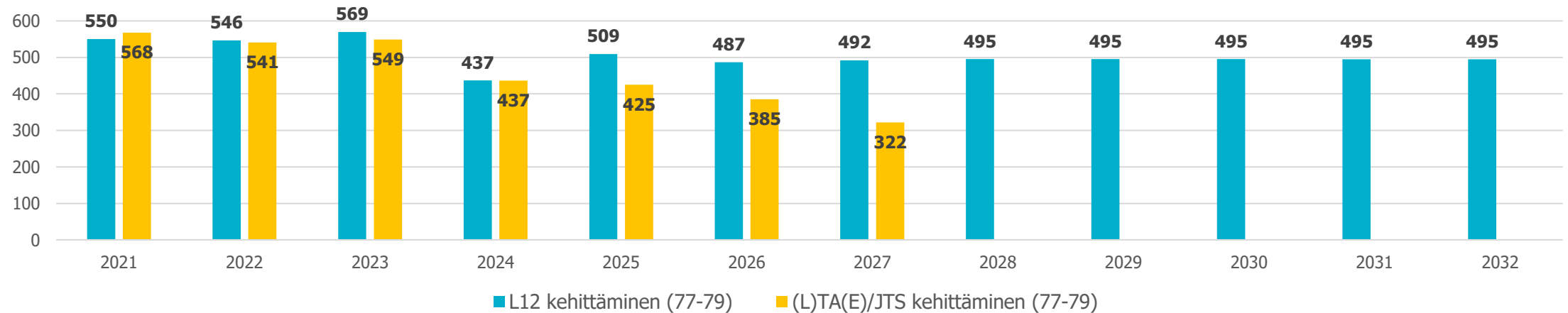


Väylävirasto
Trafikledsverket

Perusväylänpito



Kehittäminen



Yhteisrahoitus kuntien ja yritysten kanssa

- Olemassa olevan valtion väyläverkon hoito ja korjaukset rahoitetaan valtion talousarviorahoituksella.
- Perusväylänpidon parantamishankkeisiin liittyy usein valtion ulkopuolinen rahoitusosuus. Useimmiten ulkopuolinen rahoittaja on kunta. Rahoitusperusteet liittyvät esimerkiksi maankäytön muutoksiin.
- Kuntien ja valtion kustannusvastuun periaatteita maantien pidossa ja radanpidossa on kuvattu Kuntaliiton ja Väyläviraston yhdessä laatimissa suosituksissa. Rahoitusosuuksista sovitaan tapauskohtaisesti.
 - [Kunnan ja valtion kustannusvastuun periaatteet maantien pidossa \(Kuntaliitto 2010\)](#)
 - [Kunnan ja valtion yhteistyön ja kustannusvastuun periaatteet radanpidossa \(Kuntaliitto 2020\)](#)
- Yritykset voivat osallistua tapauskohtaisesti maantiehen tai rataan kohdistuvaan investointiin, jos yrityksen katsotaan saavan investoinnista erityistä hyötyä (Liikenne 12 -suunnitelman mukainen sopimuksellinen yhteisrahoitusmalli).

Perusväylänpitoon kohdistuva EU-rahoitus



Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR): Ohjelmakaudella 2021–2027 rahoitusta on edelleen saatavissa pienille infrahankkeille Itä- ja Pohjois-Suomessa. Rahoitus mahdollistaa sellaisten pienien investointien toteuttamisen, joita ei yksin perusväylänpidon rahoituksella pystytä toteuttamaan. Tukea ovat saaneet mm. liittymäjärjestelyt. Hankekohtaisten kustannusarvioiden suuruusluokka on 1–2 milj. eur, ja EAKR-rahoituksen tukiosuus on ollut tyypillisesti noin 50 % kustannuksista.

<https://www.rakennerahastot.fi/>

CEF: Euromääräisesti suurin liikenneverkkojen rahoituskanava on CEF (Connecting Europe Facility). Tukea saavat hankkeet budjetoidaan tyypillisesti väyläverkon kehittämisen momentille, mutta perusväylänpitoon on budjetoitu esim. älyliikenteen sekä sotilaallisen liikkuvuuden hankkeita.

Perusväylänpidon rahoituksen kohdentaminen



Rahoituksen kokonaiskuva v. 2024–2027

Perusväylänpidon määrärahat (milj. euroa) liikennemuodoittain on esitetty taulukossa. Vuoden 2024 rahoitus on valtion talousarvion mukainen ja vuodet 2025–27 noudattelevat voimassa olevaa julkisen talouden suunnitelmaa

	2024	2025	2026	2027
Tiet	925	644	636	636
Radat*)	364	360	355	355
Vesiväylät	109	111	124	124
Liikenteen ohjaus	168	170	170	170
Yhteensä	1 566	1 285	1 285	1 285

*) Lisäksi käytössä on perusväylänpidon tulot, joista suurin on ratamaksun tuotto, v. 2024 arvio 46 milj. eur

Perusväylänpidon rahoituksen käyttösuunnitelma 2024–2027

Vuoden 2024 rahoitus on valtion talousarvion mukainen ja vuodet 2025–27 noudattelevat voimassa olevaa julkisen talouden suunnitelmaa.

Vuoden 2024 rahoitus sisältää hallituksen määräaikaisen investointiohjelman korjausvelkarahoituksen (250 M€) sekä eduskunnan jakovarահankkeet (n. 30 M€)

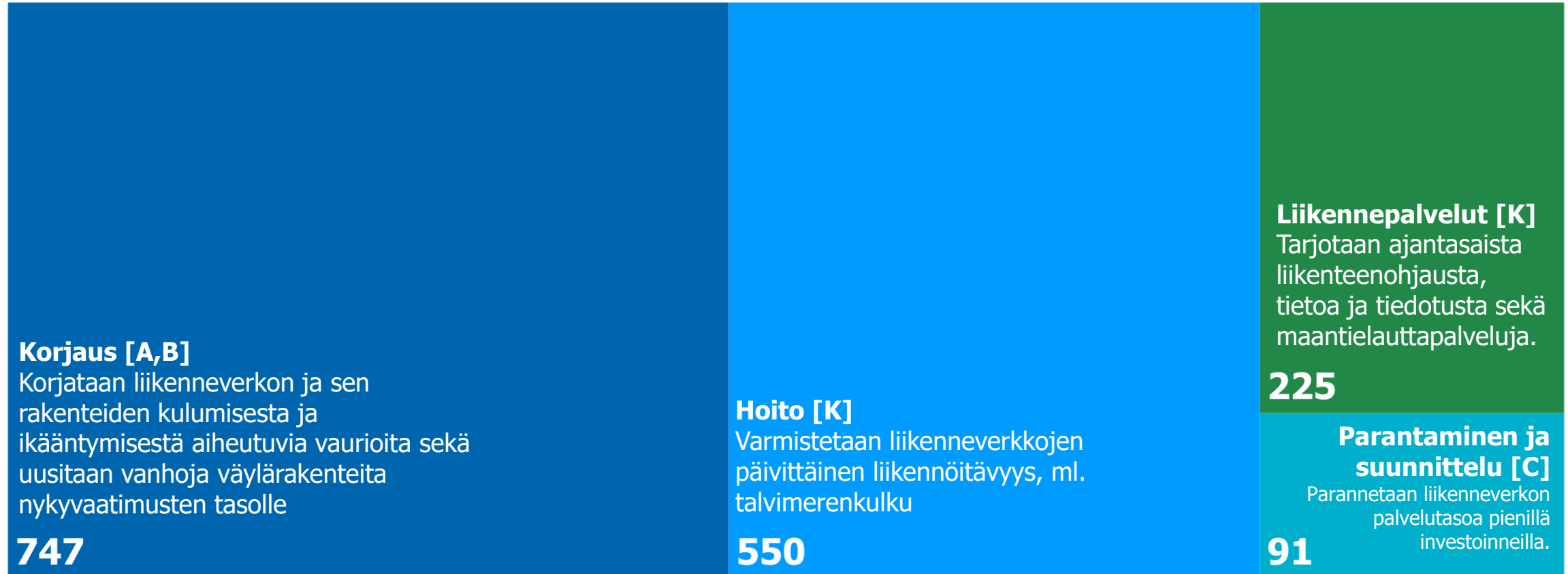
Käyttösuunnitelma sisältää arvion tuloista, joista suurin on ratamaksun tuotto (v. 2024 arvio 46 M€).

Rahoitus ei sisällä edellisiltä vuosilta siirtyviä määrärahoja eikä lisätalousarviorahoitusta.

Rahoituksen käyttösuunnitelma (M€), sis. tulot	2024	2025	2026	2027
Tienpito	926	649	641	641
Hoito	252	258	264	271
Korjaus	341	321	307	300
Korjausvelkarahoitus	250			
Parantaminen ja suunnittelu	25	12	12	12
Maantielautat	58	58	58	58
Radanpito	410	416	411	411
Hoito	207	212	217	219
Korjaus	139	165	183	181
Parantaminen ja suunnittelu	64	39	11	11
Vesiväylänpito	109	111	124	125
Talvimerenkulku	72	72	85	85
Hoito	18	18	19	20
Korjaus	18	17	16	16
Parantaminen ja suunnittelu	1	4	4	4
Liikenteen ohjaus ja informaatio	168	170	170	170
YHTEENSÄ	1613	1346	1346	1347



Perusväylänpidon vuoden 2024 rahoituksen jakautuminen tuotteittain (1613 M€*)



*) määräraha 1566 M€ ja arvio perusväylänpidon tuloista 47M€ (suurin erä ratamaksun tuotto)



Perusväylänpidon vuoden 2024 rahoituksen jakautuminen

Vuoden 2024 perusväylänpidon määrärahat 1 566 M€	Tienpito 926 M€	Hoito ja käyttö 252 M€	Talvihoito 128 M€
	Radanpito 410 M€	Korjaus 591 M€	Liikenneympäristön hoito 44 M€
			Soratiet 36 M€
	Vesiväylänpito 109 M€	Parantaminen ja suunnittelu 25 M€	Tievalaistus ja pumppaamot 37 M€
Muut 7 M€			
Tulot 47 M€	Maantielauttaliikenne 58 M€	Päällysteiden korjaus ja tiemerkinnet 446 M€	
		Sillat ja taitorakenteet 80 M€	
		Muut 65 M€	
		Hoito ja käyttö 207 M€	
		Korjaus 139 M€	
		Parantaminen ja suunnittelu 64 M€	
		Talvimerenkulku 72 M€	
		Hoito ja käyttö 18 M€	
		Korjaus 18 M€	
		Parantaminen ja suunnittelu 1 M€	
	Liikenteenohjaus ja informaatio 168 M€		



Väylävirasto
Trafikledsverket